

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvzemski nedelje in praznike. — Inserati do 80 petit vrat à Din 2, do 100 vrat à Din 2.50, od 100 do 300 vrat à Din 3, večji inserati petit vrat à Din 4. — Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 14.— za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafijeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slovenski trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Pristop Madžarske k berlinskemu aktu

Danes dopoldne so Ribbentrop, Ciano, Kuruzi in Csaky podpisali protokol z Madžarsko za tesno vojaško, politično in gospodarsko sodelovanje — Nenaden Hitlerjev prihod na Dunaj

Dunaj, 20. nov. br. (DNB). Poglavar države in kancelar Hitler se je dan pred pripeljal na Dunaj. Na železniški postaji so sa sprehajali zunanji minister von Ribbentrop, šef vrhovnega poveljstva maršal Keitel in okrožni vodja Baldur von Schirach ter zastopniki ostalih vojaških in civilnih oblasti ter narodno socialistične stranke. Na postaji je bila razvrščena četa vojaščev, ki jo je Hitler pregledal, nakar se je skozi špalir ogromnih množic ljudstva odpeljal v hotel Imperial, pred katerim so mu množice še dolgo prirejale navdušene ovaci. Hitler se je moral ponovno pojavit na balkonu hotela.

Ze okoliščina, da je kancelar Hitler osebno prispel na Dunaj, da s svojo prisotnostjo da največji poudarek južnovzhodni konferenci, ki se je pričela danes na Dunaju, je vzbudila v tukajšnjih političnih krogih največjo pozornost.

Kakor znano, se na Dunaju mudita tudi madžarski ministrski predsednik grof Teleki in zunanji minister Csaky, ki sta s posebnim vlagom prispevali iz Budimpešte na Dunaj že na vse zgodaj. Ze včeraj se je govorilo, da bo na Dunaju sklenjena važna mednarodna pogodba, ki nai bi pomnila nadaljnji korak za organizacijo Evrope v okviru novega reda. Nekaj madžarskih listov je celo že namigovalo, da se bo Madžarska najbrež priključila bloku držav, ki je bil ustanovljen z berlinskim aktom 27. septembra.

Berlinski akt Italije, Nemčije in Japonske, ki je dočelo tesno vojaško, politično in gospodarsko sodelovanje vseh sodelovalnih držav, je omogočal, da se mu priključijo tudi še druge države. Kakor se sedaj izkazalo, je prva pristopila k temu bloku Madžarska.

Službeno je bilo danes ob 11. objavljeno, da so se sestali zunanji ministri Ribbentrop in Ciano ter japonski poslanik v Berlinu Kuruzi ter madžarski zunanji minister grof Csaky in podpisala protokol, s katerim je Madžarska pristopila k berlinskemu aktu, sklenjenemu 27. septembra t. l. med Italijo, Nemčijo in Japonsko. Po podpisu protoka je kancelar Hitler sprejel vse omajene stiri predstavnike v skupni avdienci.

Madžarska sodba

Budimpešta, 20. nov. AA. (MTI) Predsednik vlade grof Teleki in zunanji minister grof Csaky sta na vabilo nemške vlade opolnoči odpotovala na Dunaj. Z njima so odpotovali tudi višji uradniki zunanjega ministrstva in nemški poslanik v Budimpešti Ermendorf. Pri slovesu so poleg nekaterih članov madžarske vlade bili na železniški postaji italijanski poslavnik v Budimpešti markiz Talame, nemški odpravnik poslov in član občne poslaništva.

Tudi japonski poslanik

BERLIN, 20. nov. s. Associated Press javlja, da bo pri današnjih razgovorih

Velika pozornost v Turčiji

V Turčiji računajo z možnostjo bolgarskega sodelovanja pri napadu na Grčijo — Turške in grške vojaške pravne ob meji

New York, 20. nov. s. (Columbia BS). Po poročilih iz Ankare je vzbudil v turških merodajnih krogih obisk bolgarskega kralja Borisa pri kancelarju Hitlerju veliko pozornost. V turških krogih opozarjajo, da ta obisk najbrže pomeni, da bo vojna v kratkem prišla do turških vrat. Vsi včerajšnji turški listi objavljajo svetila prebivalstvu v tem smislu.

Ankara, 20. nov. s. (Reuter). V turških merodajnih krogih posvečajo veliko pozornost obisku kralja Borisa pri kancelarju Hitlerju. V zvezi z razvojem dogodkov se opaža v Ankari veliko politično in diplomatsko aktivnost. Med drugim je imel turški poslanik pri nemški vladi včerajšnji razgovor s predsednikom republike Inenjem.

V turških krogih predvajajo, da po obisku kralja Borisa v Nemčiji obstoji nevarnost, da bi Bolgarija sodelovala pri napadu na Grčijo. V tem primeru pa bi moralna Turčija takoj nuditi Grčiji svojo vojaško pomoč. V zvezi s tem je značilno pisanje lista »Akšam«, ki očvidno namiguje na Bolgarijo pravi, da mora Turčija pač podvzeti posebne ukrepe, ce se izkaže, da se država, ki je bila do včeraj njen priateljica, spremeni v njenega sovražnika. List pravi, da mora zato Turčija podvzeti posebne obrambne ukrepe, zlasti za zaščito svojega civilnega prebivalstva. Tako tolmači list odredbo, s katero stopa jugi v veljavni zemlji pot vsej Turčiji.

List »Jeni Sabah« piše ostro proti nemškim in italijanskim poskusom, da bi vključile Turčijo v novi red v Evropi. List pravi, da Nemčija in Italija razumeta novi red tako, da bi moralna Turčija poslušati njuno povelju. Turčija pa je svobodna in suverena država in na kaj takega ne bo prisiljena.

O sami vsebini razgovorov opozarja list na obvestila nekaterih zasebnih agencij, ki so napovedala, da bodo na Dunaju proučevali vsa sodobna vprašanja, ki skupno zanimajo te tri države. Dunajski sestanek bo omogočil državnikom, ki se ga udeleže, da osvetijo v poglove sodelovanje, ki se je začelo pri njihovem sestanku v Monako.

Dejstvo, da madžarski državniki potujejo na Dunaj, nadaljuje »Pester Lloyd« po meni, da Madžarska ne more izpolniti svoje naravne in zgodovinske naloge, ne da bi bila na strani držav osi. Madžarska javnost z največjim zadovoljstvom in odobravanjem pozdravlja to potovanje, ker vidi v njem potrdilo dosedanje vzajemnosti med Madžarsko in državama osi in tem bolj, ker je ta vzajemnost dosedaj rodila že pomembne sadove. Madžarski narod pripisuje tej vzajemnosti največji pomen, nadaljuje poluradni madžarski list in želi, da bi se ta vzajemnost še poglobovala in okreplila. Madžarski narod se zaveda,

da njegovo poslanstvo zahteva sodelovanje pri oblikovanju in okrepljanju novega reda v Evropi na strani držav osi. Ta vloga izvira iz samih temeljev madžarske politike.

List piše nato o stališču Madžarske v preteklosti in pravi, da je Madžarska s svojim odločnim stališčem ob svojem času onemogočila oblikovanje Podunajske podvarstvene zapadnih držav. To je Madžarska delala tedaj, ko v Evropi skoraj ni bilo nasprotovanja proti versajskemu duhu. Že od samega začetka se je Madžarska postavila ob stran držav osi. Za to se ni odločila iz spekulacije, ampak je bila ob Nemčiji, ko je bil nemški narod slab. List opozarja na to, da Madžarska ni bila med tistimi 52 državami za časa sankcij, ampak je bila na strani Italije. Tedaj se je Madžarska odločila za politiko časti in zvestobe do Italije.

Iz vsega tega izhaja, pravi list ob koncu, da Madžarska ne izbira prijateljstva v ugodičnih položajih, ampak deli svojimi prijateljstvi vse nevarnosti in vse trpljenje. Red, ki ga ustvarjata državi osi, je za Madžarsko uresničenje njenih lastnih ciljev in poročilo nadaljnega mirnega razvoja. Zato vidi madžarski narod v dunajskem sestanku važen korak naprej v smeri resnične evropske politike. Njeni temelji se sedaj postavljajo.

Angleški komentar

LONDON, 20. nov. s. (Reuter). »Times« komentira danes nemško diplomatsko akti most v južnovzhodni Evropi. V te zvezi opozarja list na izjavo Göringovega glasila »National Zeitung«, ki je pred dnevi pisal, da imajo vsi ti razgovori samo en namen, namreč organizacijo koalicije proti Angliji.

Višinski sprejel angleškega veleposlanika

Moskva, 20. nov. AA. (DNB). Zvedelo se je, da je pomočnik ljudskega komisarja za zunanjost zadeve Višinski sprejel včeraj popoldne britanskega veleposlanika v Moskvi Crippsa. Njun razgovor je trajal približno eno uro. V krogih angleškega veleposlaništva so zastopnikom neutralnega časopisa rekli, da sta se Višinski in Cripps razgovarjala o tekočih zadevah.

Moskva naj bi priznala Frankovo Španijo

RIM, 20. nov. e. V italijanskih političnih krogih zatrjujejo, da se je Molotov na svojem sestanku v Berlinu izjavil za načelno priznanje Francove Spanije. V tem smislu je zunanja ministrica Nemčije in Italije sestavila Serranu Suneru, naj bi general Franco pozabil, da je Sovjetska zveza pomagala rdeči vojski v državljanški vojni.

Tudi japonski poslanik

BERLIN, 20. nov. s. Associated Press javlja, da bo pri današnjih razgovorih

Velika pozornost v Turčiji

V Turčiji računajo z možnostjo bolgarskega sodelovanja pri napadu na Grčijo — Turške in grške vojaške pravne ob meji

New York, 20. nov. s. (Columbia BS). Po poročilih iz Ankare je vzbudil v turških merodajnih krogih obisk bolgarskega kralja Borisa pri kancelarju Hitlerju veliko pozornost. V turških krogih opozarjajo, da ta obisk najbrže pomeni, da bo vojna v kratkem prišla do turških vrat. Vsi včerajšnji turški listi objavljajo svetila prebivalstvu v tem smislu.

Ankara, 20. nov. s. (Reuter). V turških merodajnih krogih posvečajo veliko pozornost obisku kralja Borisa pri kancelarju Hitlerju. V zvezi z razvojem dogodkov se opaža v Ankari veliko politično in diplomatsko aktivnost. Med drugim je imel turški poslanik pri nemški vladi včerajšnji razgovor s predsednikom republike Inenjem.

V turških krogih predvajajo, da po obisku kralja Borisa v Nemčiji obstoji nevarnost, da bi Bolgarija sodelovala pri napadu na Grčijo. V tem primeru pa bi moralna Turčija takoj nuditi Grčiji svojo vojaško pomoč. V zvezi s tem je značilno pisanje lista »Akšam«, ki očvidno namiguje na Bolgarijo pravi, da mora Turčija pač podvzeti posebne ukrepe, ce se izkaže, da se država, ki je bila do včeraj njen priateljica, spremeni v njenega sovražnika.

List pravi, da mora zato Turčija podvzeti posebne obrambne ukrepe, zlasti za zaščito svojega civilnega prebivalstva. Tako tolmači list odredbo, s katero stopa jugi v veljavni zemlji pot vsej Turčiji.

List »Jeni Sabah« piše ostro proti nemškim in italijanskim poskusom, da bi vključile Turčijo v novi red v Evropi. List pravi, da Nemčija in Italija razumeta novi red tako, da bi moralna Turčija poslušati njuno povelju. Turčija pa je svobodna in suverena država in na kaj takega ne bo prisiljena.

O sami vsebini razgovorov opozarja list na obvestila nekaterih zasebnih agencij, ki so napovedala, da bodo na Dunaju proučevali vsa sodobna vprašanja, ki skupno zanimajo te tri države. Dunajski sestanek bo omogočil državnikom, ki se ga udeleže, da osvetijo v poglove sodelovanje, ki se je začelo pri njihovem sestanku v Monako.

Dejstvo, da madžarski državniki potujejo na Dunaj, nadaljuje »Pester Lloyd« po meni, da Madžarska ne more izpolniti svoje naravne in zgodovinske naloge, ne da bi bila na strani držav osi. Madžarska javnost z največjim zadovoljstvom in odobravanjem pozdravlja to potovanje, ker vidi v njem potrdilo dosedanje vzajemnosti med Madžarsko in državama osi in tem bolj, ker je ta vzajemnost dosedaj rodila že pomembne sadove. Madžarski narod pripisuje tej vzajemnosti največji pomen, nadaljuje poluradni madžarski list in želi, da bi se ta vzajemnost še poglobovala in okreplila. Madžarski narod se zaveda,

da njegovo poslanstvo zahteva sodelovanje pri oblikovanju in okrepljanju novega reda v Evropi na strani držav osi. Ta vloga izvira iz samih temeljev madžarske politike.

List piše nato o stališču Madžarske v preteklosti in pravi, da je Madžarska s svojim odločnim stališčem ob svojem času onemogočila oblikovanje Podunajske podvarstvene zapadnih držav. To je Madžarska delala tedaj, ko v Evropi skoraj ni bilo nasprotovanja proti versajskemu duhu. Že od samega začetka se je Madžarska postavila ob stran držav osi. Za to se ni odločila iz spekulacije, ampak je bila ob Nemčiji, ko je bil nemški narod slab. List opozarja na to, da Madžarska ni bila med tistimi 52 državami za časa sankcij, ampak je bila na strani Italije. Tedaj se je Madžarska odločila za politiko časti in zvestobe do Italije.

Iz vsega tega izhaja, pravi list ob koncu, da Madžarska ne izbira prijateljstva v ugodičnih položajih, ampak deli svojimi prijateljstvi vse nevarnosti in vse trpljenje. Red, ki ga ustvarjata državi osi, je za Madžarsko uresničenje njenih lastnih ciljev in poročilo nadaljnega mirnega razvoja. Zato vidi madžarski narod v dunajskem sestanku važen korak naprej v smeri resnične evropske politike. Njeni temelji se sedaj postavljajo.

Angleži o razvoju dogodkov

London, 20. nov. s. (Reuter). V zvezi z diplomatskimi konferencami o južnovzhodni Evropi, zlasti pri vizezi z obiskom bolgarskega kralja Borisa pri kancelarju Hitlerju, so se srečali s tem, da je obisk najbrže pomeni, da bo vojna v kratkem prišla do turških vrat. List pravi, da mora zato Turčija podvzeti posebne ukrepe, ce se izkaže, da se država, ki je bila do včeraj njen priateljica, spremeni v njenega sovražnika. List pravi, da mora zato Turčija podvzeti posebne obrambne ukrepe, zlasti za zaščito svojega civilnega prebivalstva. Tako tolmači list odredbo, s katero stopa jugi v veljavni zemlji pot vsej Turčiji.

List »Jeni Sabah« piše ostro proti nemškim in italijanskim poskusom, da bi vključile Turčijo v novi red v Evropi. List pravi, da Nemčija in Italija razumeta novi red tako, da bi moralna Turčija poslušati njuno povelju. Turčija pa je svobodna in suverena država in na kaj takega ne bo prisiljena.

O sami vsebini razgovorov opozarja list na obvestila nekaterih zasebnih agencij, ki so napovedala, da bodo na Dunaju proučevali vsa sodobna vprašanja, ki skupno zanimajo te tri države. Dunajski sestanek bo omogočil državnikom, ki se ga udeleže, da osvetijo v poglove sodelovanje, ki se je začelo pri njihovem sestanku v Monako.

Dejstvo, da madžarski državniki potujejo na Dunaj, nadaljuje »Pester Lloyd« po meni, da Madžarska ne more izpolniti svoje naravne in zgodovinske naloge, ne da bi bila na strani držav osi. Madžarska javnost z največjim zadovoljstvom in odobravanjem pozdravlja to potovanje, ker vidi v njem potrdilo dosedanje vzajemnosti med Madžarsko in državama osi in tem bolj, ker je ta vzajemnost dosedaj rodila že pomembne sadove. Madžarski narod pripisuje tej vzajemnosti največji pomen, nadaljuje poluradni madžarski list in želi, da bi se ta vzajemnost še poglobovala in okreplila. Madžarski narod se zaveda,

da njegovo poslanstvo zahteva sodelovanje pri oblikovanju in okrepljanju novega reda v Evropi na strani držav osi. Ta vloga izvira iz samih temeljev madžarske politike.

List piše nato o stališču Madžarske v preteklosti in pravi, da je Madžarska s svojim odločnim stališčem ob svojem času onemogočila oblikovanje Podunajske podvarstvene zapadnih držav. To je Madžarska delala tedaj, ko v Evropi skoraj ni bilo nasprotovanja proti versajskemu duhu. Že od samega začetka se je Madžarska postavila ob stran držav osi. Za

DANES PREMIERA!
Ogorčene borbe pomorskih zorov z roverskimi gangsterji, ki se polaste broda.

Gall Patrick, Lloyd Nolan, Robert Preston.

Pustolovni film iz pomorskega življenja dveh nepomirljivih naspotnikov, nevarnih tekmev v ljubezni, vernih drugov v službi.

KINO SLOGA, tel. 27-30. Danes samo ob 16. in 19. uri. — Ob 21. uri drugo in poslednje gostovanje zagrebških »Grabancijaševe«

KINO MATICA — Tel. 22-41
Predstave ob 16., 19. in 21. uri

POLNOČ

Moderna veseloigra o baronu, ki je bil šofer, lažni baronci brez denarja, pariskem bogatašu, ki ga je varala žena in o zapeljivec, ki jo je končno izkupil... Lepo žene... bogate toalete... glasba... in nov pies LA KONGA!

V gl. vlogah: Claudette Colbert, Don Amache, John Barrymore

DANES OB 21. URI v dvorani kina Sloga poslednji humoristični nastop zagrebških »GRABANCIAŠEV« POSLOVILNI VEČER s popolnoma novim sporedom! uglednih članov zagrebškega narodnega gledališča! — Dubajč, Paljetak, Afric, Lavrenčič, Dalmadova in Varaždinska. Ne zamudite te edinstvene prireditve, pri kateri se boste nasmejali do solz. — Vstopnice v predprodaji pri blagajni KINA SLOGE od 10. ure dalje.

ODLICNI ČESKI FILM SKUŠNJAVA

je s svojo zgodbo o neomajni ljubezni in zvestobi težko preizkušenega dekleta vzbudil splošno zanimanje občinstva. Zato ne zamudite priložnosti, da si ga ogledate, dokler je še na sprednu.

Predstave ob 16., 19. in 21. uri!

KINO UNION — Tel. 22-21

strani je v teku noči sicer večkrat prenehal, a samo za kratke čas. Tako okrog 2. zjutraj je streljanje prenehalo, a ob 3.30 se je topniški dvoboj spet nadaljeval. Spremljal ga je naskok pehote. V teku dneva so se boji nadaljevali v širšem obsegu. Kazalo je postal običajno, da se v zadnjih dneh spopadelo letala v bližini samih položajev. Tudi včeraj so nastali letalski boji med Grki in Italijani v bližini Zvezde.

DJEVĐELIJA, 20. nov. e. Včeraj se je ves dan slišalo močno topniško streljanje in eksplozije letalskih bomb. Streljanje je bilo prav posebno močno od 10. do 14. Po vsem kazalo, da je bila včeraj nočna aktivnost na severni fronti. Po grških poročilih Solun tudi včeraj ni bil bombardiran, dasi je bil večkrat dan znak za alarm. Grški listi javljajo, da je bilo v bolnišnicu Rdečega križa v Atenah poslanih 318 ranjencev, vojakov in oficirjev s fronte na planini Ivan in Korice. Med njimi je tudi 12 italijanskih ranjencev. Nadaljnje liste z velikimi naslovni objavljuje vest, da je avstraljska vlada poslala Grčiji kot svojo podporo 10.000 ton moke.

Včeraj je bila objavljena odredba po veljnosti tretje armistične oblasti v severni Grčiji, s katero se pozivajo nemobilizirani šoferji, da se takoj privljujo. Vsi grški listi objavljajo poročila angleškega tiska, ki zahteva, naj bi bila angleška pomoč kar

V Rimu so zadovoljni s prijateljsko poravnavo incidenta zaradi Bitolja

RIM, 20. nov. e. Gledate vesti, ki jo je objavila agencija Avala o ureditvi incidenta v zvezi z bombardiranjem Bitolja, poudarjajo na merodajnem italijanskem mestu, da je zaradi goratega ozemlja bilo prav lahko, da so se v prvih dneh operacije proti Grčiji motili in da so letala vseh vojujočih se držav preletavala jugoslovensko ozemlje, kakor tudi to dokazuje primer nekega angleškega letala, o katerem je poročala Reuterjeva agencija. S tem pa se seveda ne želi opreliati zmote italijanskih letal. V ostalem, tako se naglaša z italijanske strani, je najvažnejša ugotovitev, da je incident glede nenameravenga bombardiranja Bitolja s strani italijanskih letal likvidiran na prijateljski način med rimsko in beograjsko vlado.

Smrt ameriškega poročevalca v črnogorskih gorah

NEW YORK, 20. nov. s. (Ass. Press). Med štirimi osebami, ki so se ubile v angleškem bombnem letalu, ki je padlo pred dnevoma v črnogorskih gorah, je bil tudi poseben poročevalcev lista »New York Herald Tribune« Bounders.

Za Coventryjem — Birmingham

Po ameriških poročilih so nemška letala vso noč bombardirala Birmingham in več drugih mest v srednji Angliji

NEW YORK, 20. nov. s. (Columbia B. S.) Po poročilih, ki so prispevali davi, se zdi, da je pretekel noč mesto Birmingham doživel podobno usošo, kakor pretekli teden Coventry. Vso noč so nemška letala bombardirala mesto v največjem obsegu. Zjutraj ob 7. je bil napad po 10 urah menjda se v teku.

Posebni poročevalci družbe Columbia v Londonu od cenzure še ni dobili dovojenja, da podrobneje poroča o napadu. Iz onih angleških poročilih, ki so na razpolago, pa je razvidno, da so bili napadi izredno velikega obsega.

Angleška poročila javljajo, da je bilo bombardiranih okoli 12 mest v sredini Angliji, med njimi najhuje neko mesto v zpadnem delu srednje Anglije. Ceravno v angleških poročilih Birmingham ni imenovan, izhaja iz poročil, ki so prispevali iz Erlina, da je ocvidno »Birminghamu« več glavnih napadov.

Nemška letala so metala na sredino Anglije ponoči bombe vseh tipov, med njimi tudi eksplozivne bombe najtežjega kalibra. Napad se je pričel že zgodaj zvečer. Po angleških informacijah je število človeških žrtev predvidoma zelo veliko. Med zadevimi objekti je neka bolnišnica, hotel, več trgovin itd.

Nemško poročilo, sprejeto v ameriški oddaji nemškega radija, poroča o ogromnem napadu na Birmingham ter pravi, da je bilo po izpovedi nemških letalcev povzročenih v mestu okoli 20 velikih požarov.

Angleški komunikate

LONDON, 20. nov. s. (Reuter). Letalsko in notranje ministarstvo sta objavili davi naslednji komunikate:

Podrobnosti o napadih v pretekli noči

LONDON, 20. nov. s. (Reuter). Iz poročila novinarskih agencij izvaja, da so bili glavni napadi nemških letal pretekel noč osredotočeni na sredino Anglije. Tu je bil napad zelo resnega značaja. Povzročena škoda je velika in človeških žrtev je mnogo. Med drugim so nemška letala ponosno trikrat zaporedoma napadala Liverpool. Tu je bilo vrzelenj posebno mnogo zažigalnih bomb, ki pa so padale na nezazidano ozemlje. Prizadeti pa je bilo več drugih mest v bližini.

V Londonu je neka eksplozivna bomba težkega kalibra pada sred velike ulice. Človeških žrtev ni bilo, pač pa je bilo nekaj hiš v okolici poškodovanih. Med zadevimi objekti v Londonu je zopet neki hotel, ki je bil poškodovan že v soboto ponoči. Bomba pa zopet niso prodile do zaklonišča, tako da ni bilo človeških žrtev. Bombardiranih je bilo več londonskih okrajev vendar brez posebnega učinka.

Drugod v Angliji so nemška letala ponosno napadala razne točke v Walesu, južnozapadnem delu države ter na Skotskem.

LONDON, 20. nov. s. (Reuter). V srednjem sočinjenju komunikatu javljata letalsko in notranje ministarstvo, da je bila sovražna letalska aktivnost nad Anglijo včeraj podnevi izredno majhna. Bombe so bile vrzene samo na neko vas v Kentu, pa še tu ni bilo niti škode, niti žrtev. V Londonu včeraj ves dan ni bil dan letalski alarm.

Angleški bombniki nad Berlinom

Berlin, 20. nov. AA. (DNB) V noči med torkom in sredo so se angleški bombniki dvakrat skušali približati nemški prestolnici. Močno delovanje protiletalskega topništva pa je preprečilo te napade. Samo enemu angleškemu letalu se je posrečilo leteti nad Berlinom in vrci nekaj bomb. Bomba tege angleškega letala so zadele klinik, bolnišnico in nekaj stanovanjskih poslopij. Požari, ki so nastali na strehah, so bili hitro pogašeni. Sestreljena sta bila dva angleška bombnika.

Napaden angleški konvoj

LONDON, 20. nov. s. (Reuter). Admiraltyjavlja: V ponedeljek popoldne je nemški hidroplan tipa Heinkel napadel neki angleški konvoj v Severnem morju. Spremljajoča vojna ladja je letalo s svojimi protiletalskimi topovi sestrelila. Zadnji del letala se je odložil, ostali del pa je trešil v morje. Isti včer je drugo nemško letalo napadlo isti konvoj. Trgovske ladje v konvoju so s svojimi topovi odbile napad in letalo poškodovale.

Soržna poročila

Curh, 20. nov. Beograd, New York — Pariz 9.125, London 17.10, New York 431, Milan 21.75, Madrid 40, Berlin 172.50, Stockholm 102.80.

Begunec iz Alcatraza

Režija: Robert Florey — Za film napisal: Irving Reis.

Pustolovni film iz pomorskega življenja dveh nepomirljivih naspotnikov, nevarnih tekmev v ljubezni, vernih drugov v službi.

KINO SLOGA, tel. 27-30. Danes samo ob 16. in 19. uri. — Ob 21. uri drugo in poslednje gostovanje zagrebških »Grabancijaševe«

tajski so irregularne kitajske čete v bližini Sanghaja izvedle več uspešnih napadov na japonske garnizije. V provinci Siccuan upošelno operira četrti kitajski armada.

V južni Kitajski so bili v provinci Kuang-si 17. novembra v teku hudi boji v bližini meje francoske Indokine. Tako Japonci kakor tudi Kitajci so imeli tu velike izgube. V provinci Kvantun so Japonci razdelili Šelezijsko progo Kanton-Saučou. Japonci pripravljajo odvidno evakuacijo svoje vojake iz tega predela.

Francija pričakuje italijanskih zahtev

VICHY, 20. nov. s. (Ass. Press) Sodnji poluradni »Tempo« piše v zvezi z govorom italijanskega ministarskega predsednika Mussolinija, da Francija sedaj čaka, da bo Italija oficilno formulirala svoje zahteve do nje. Francija se bo potem prepričala, kako daleč bodo italijanske zahteve v skladu z izjavami, da hočejo osne velesle skleniti z njo mir brez misli na maščevanje in revanžo.

Preselitev francoske vlade v Pariz

VICHY, 20. nov. s. (Ass. Press) Tu citirajo poročila, ki jih je baje objavila pariski radio, da bo francoska vlada 12. decembra preselila svoj sedež v Vichyja v Pariz.

Druga poročila pa pravijo, da se francoska vlada glede preselitve še pogaja z nemško vlado.

Povratek maršala Petaina

VICHY, 20. nov. s. (Ass. Press) Maršal Petain, ki se je več dni mudil v Lyonu, se snovi vinskih vratil v Vichy. Maršal Petain je izjavil, da ga je obisk v Lyonu ohrabril v prepričanju, da bo mogode Francijo na novo zgraditi.

Debut Jos. Borka v ljubljanski drami

Mlad igralec-režiser nas je zanimal in žel simpatije

Ljubljana, 20. novembra Josip Borko se je poizkusil uveljaviti kot igralec na odrvu mariborskoga gledališča in je izral tudi na ptujskem odrvu, toda glavna težnja mu je bila, da bi deloval kot režiser. Tek svoji težnji je imel priliko vsaj nekajkrat ustrezati, zlasti v Ptuju, kjer je vodil slovenske predstave. Že kot gojenca prakse igralskih akademij je posebno mikal težki in odgovorni režiserski poklic ter je sad njegovih specjalnih studij vsaj deloma njegova knjiga »Osvobojeni gledališče«. Z vzgledom marljivosti in vztrajnostjo se je v Pragi posvečal odrški umetnosti vzliz težkim razmeram, v katerih je živel nekaj let.

Snošči je prvič nastopal na odrvu ljubljanske drame in namenil zmagljivo uveljaviti kiparja Daneja v A. Funtovki »Tekmilo«. Uloga je dvolica: karakterna in ljubljanska, zato kobiliva: a vendar ne dovoli pestra in široka, da bi bilo igralcu močno v njej pokazati svoje tehnično, psihološko in vobčno izrazno obzorje s čim več strani.

Skratka, za debut uloga Daniel je zanimala Borko, ki je vodil slovenske predstave. Že kot gojenca prakse igralskih akademij je bil častni član igralskih akademij in plamenec vodilne slovenske drame. Je bil čest prečit v svoji govorici in se je osredil na nekaj glavnih prizorov: te pa je prinesel utinkovito. Ker je Borko predvsem usmerjen na režijo in zato ne igra toliko, da bi bil že rutiniran in zato nujno debut bolj značai improvizacije, kakor dozorele kreacie, docela izdelane v govorici, mimiki in gestikulaciji.

Simpatični mladi mož resnega stremljenja in že leže volje polno zasluzuje naše zanimanje. Treba mu je pač že prakse, ki si je najlaže pridobi na kakem manjšem odrvu.

V ostalem je bila predstava prav dobra ter sta bila zopet Gregorij kot starci kipar Potokar kot Grutš in Vida Juvanova kot Stana odlični. Zeli so toplo priznanje. Fr. G.

Prvi nastop zagrebških »Grabancijaševe«

Kino »Sloga« je bil nabito poln — »Grabancijaši« so dosegli lep uspeh

Ljubljana, 20. novembra Pod pokroviteljstvom Združenja gledaliških igralcev v Ljubljani so nastopili senci v kinu Sloga ugodničani zagrebški »Grabancijaši«. Skoraj premalo prostora je v Slogi za vse, ki so se hoteli snci na senejati. Ljubljanci se radi smejo. In kdo se ne senej radi zlasti v tem težkih casih, ko je smeh tako redek? Občinstvo je napolnilo kino tako, da je postal v njem kmalu prevreco.

»Grabancijaši« so pričeli nastop s svojo prijetno zvezeno himno, ki so jo pelj nekaj časa za zastorom. Zastor se namebre razgrinja za take naposte prepocasi, kar je sploh nekajliko motilo večer. Celotni zbor steje 8 članov — Vjeko Afric, Regina Čanic-Daimand, Dejan Dubajč, Alfred Grinhat, Paula Herceberger, Jozef Laurencič, Vlaho Paljata in Pepica Varaždinska. Ko se zastor razgrnil, je nekdo med občinstvom posrečeno pričom, kar je prva operacija »Grabancijašev« ta, da so vse tri njihove dame dražestevne. Pa otvoritveni himni je bila zapela Pepica Varaždinska hrvaške narodne pesmi. Zapela je dve, ki pa menda nista pristni hrvaški narodni. Nastopi si niso sledili tako, kakor so razvrsnici na sprednu. Tudi to je občinstvo nekajliko motilo. Obe samostojno nastopajoči dumi, Pepica Varaždinska in Regina Dalmado, imata zelo prijeten, pvensko izšolan glas, ki ga je sprejelo občinstvo s toplim aplavzom. Drugače pa njuni načini nekako ne spadajo v okvir humorističnega večera, ker bi se človek ob njenem mehkem, globoko občutenem petju vse prej kot humorističnih popevk lažje zjokal, kakor pa nasmejal.

Za humoristične nastope nedvomno najboljša v celotnem zboru sta Dubajč in Paljata. Na njunih ramenih je seleni dobršen del prvega nastopa »Grabancijašev« v Ljubljani in nič ne dvomimo, da bo tudi drevi tako. Ta pa počne zdravljila ali čitajoča pleča. Skoraj preteči v sklepničkih zvokih, ki pa so zelo posrečene dovitipe in zlobodneve domislike simpatičnih žaljivev. Zelo je ugodno, da bodo ploskanja konca na kraju in perutnino bilo najraje kar naprej po posrečenih dovitipe in zlobodneve domislike simpatičnih žaljivev. Zelo je ugodno, da bodo ploskanja konca na kraju in perutnino bilo najraje kar naprej po posrečenih dovitipe in zlobodneve domislike simpatičnih žaljivev. Zelo je ugodno, da bodo ploskanja konca na kraju in perutnino bilo najraje kar naprej po pos

DNEVNE VESTI

Nova uredba o obtoku kovancev. Ministrski svet je izdal uredbo o izpremembni doseganje uredbo o kovanju in obtoku kovanega denarja. Izpremenjen je čl. 3, ki se sedaj glasi: Finančni minister se pooblašča za kovanje srebrnih kovancev po 50 in 20 din v skupni vrednosti 1.300 milijonov dinarjev, in sicer 16.000.000 kovancev po 50 din v vrednosti 800.000.000 din in 25.000.000 kovancev po 20 din v skupni vrednosti 500.000.000 din. Po doseganjem uredbi je moglo biti v prometu kovanec po 50 din do zneska 500.000.000 din, kovancev po 20 din pa do zneska 300.000.000 dinarjev.

Neprijavljena drva bodo zaplenjena brez odškodnine. Centrala za drva ponovno pozarja na odredbo splošno upravnih oblasti I. stopnje v drinski, vrbaski, moravski, dravski in dunavski banovini glede prijave drv nad 50 kub. m. Prijaviti jih je treba najkasneje do 26. decembra. Vsa neprijavljena drva bodo zasežena brez vsake odškodnine.

Važno posvetovanje o moki in kruhu. Danes so se sestali v Beogradu zastopniki milinske industrije, pekov, industrije testenin, zahterisanih ministrstev, banske oblasti banovine Hrvatske in pooblaščenih ustanov na važno posvetovanje o moki in kruhu. Na dnevnem redu je vprašanje prehoda na novi tip mletja 80 ali 85% enotnega tipa moke, mletja 30% bele in 50 ali 55% krušne moke v osrednjih milinah, približna 26% koruzne moke ali 15% krompirja pšenični krušni moki za peko kruha in sodelovanju milinske industrije z javnimi ustanovami za pravilno preskrbo prebivalstva s kruhom.

Zavarovanje blaga za prevoz po morju. Devizni odbor Narodne banke je sprejel predlog deviznega ravnatelja po ureditvi zavarovanja blaga, ki se prevaža po morju. To blago mora biti zavarovano v tujih valutah pri domačih zavarovalnicah. Te pa lahko zavarujejo blago pri tujih zavarovalnicah. Prihodnji teden bodo objavljeni na tem podrobnava navodila.

Vse stare terjatve na naših borzah plačane v kliničkih markah. V začetku prejšnjega leta so bile na naših borzah plačane vse stare terjatve v nemških kliničkih markah. Med tednom je bilo prodanih na naših borzah nad 10 milijonov mark.

Preskrba siromašnejših Zagrebčanov z drvmi. Zagrebška mestna občina je dala trgovcem s kurivom na razpolago 100 vagonov prvorstnih drv. Ta drva bodo smeli prodajati trgovci samo v manjših količinah izpod ene klatfere tako, da jih bodo lahko kupili siromašni prebivalci.

Nemčija prevzame namesto Anglie naše purane. Vsak leto v začetku decembra se prične izvoz puranov iz naše države. Do letosnjega leta smo izvajali zakinane purane izključno v Angliji in sicer nad 180 vagonov letno. Ker pa letos izvoz v Anglijo ni mogoč, namerava bale prevezeti vse za izvoz iz naše države namenjene purane Nemčiji.

Enotno delo vseh šol za civilno zaščito. Včeraj je bilo zaključeno v Zagrebu posvetovanje zastopnikov vseh naših šol za civilno zaščito. Posvetovanje so se načinila v prvi vrsti na tipiziranju vseh šol za civilno zaščito in njihovo sodelovanje. V bodoče bomo imeli samo tri glavne šole, ki bodo delovale po enotnem načrtu. Glede civilne zaščite bodo veljali za vso državo enaki predpisi.

Darujte za starološki »Dom slepih« zavod za odrasle slepe! Cek. rač. 14.672, »Dom slepih«, Ljubljana.

Izvoz krompirja in čebule pod nadzorstvom. Na pristojnih mestih pripravljajo uredbo o nadzorstu nad izvozem krompirja in čebule. Po teji uredbi bodo smeli krompir in čebule izvajati samo pooblaščene ustanove, in sicer Prizad. Podvod Prevod in Diporis.

Ravnatelj Prizada o pomanjkanju pšenice in moke v Novem Sadu. Tudi v Novem Sadu je zavladalo zadnje čas občutno pomanjkanje pšenice in pšenične krušne moke, kar je še bolj čudno, kakor če primanjkuje moko pri nas, saj je Novi Sad vendar središče velike žitorodne pokrajine. Če novosadski peki ne bodo kmalu dobili moko bodo moral zapreti obrate. Ravnatelj Prizada dr. Toth je izjavil zastopniku mestne občine v Novem Sadu, da pšenice in moke primanjkuje, ker so ju morali najprej poslati v lastne kraje. Kralj v aktivni pokrajini bodo preskrbleni z moko še, ko bodo založene pasivne pokrajine, če pšenice in moke je v žitorodnih krajih dovolj, a pomanjkanje na tržiščih je nastopilo samo zaradi tega, ker so na delu spekulanti.

Finančna kontrola dobi 10 motornih čolnov. V Split je prispel včeraj načelnik odseka za davčno finančno kontrolo pri finančnem ministrstvu inž. Čizek, da preuzeče komisijo 10 novih motornih čolnov za pomorsko finančno kontrolo, zgrajenih v splitskih ladjedelnicah. Čolni so dolgi 16 m in vozijo s hitrostjo 11 morskih milij na uru.

* Opozorjam vas na priložnostni nakup pisalnih strojev Continental. Glej male oglase!

Promocija. Na beograjski univerzi sta bila promovirana za doktorje vsega zdravilstva g. Danilo Kocih iz Ljubljane in g. Milan Kirn z Drenovega grada. Cestitamo!

Trgovinske inspektrate dobimo. Ob koncu novembra izide uredba o ravnateljstvu za notranjo trgovino. Uredba določa ustanovitev trgovinskih inspektratorov po vsej državi.

Za mrtve proglašeni. Okrožno sodišče v Murski Soboti je uvelio postopek, da se proglaše za mrtve poljedelec v Lipovici Janez Šebjan, poljedelec v Šalamenčih Štefan Podlesek, posestnik v Rakitancu Nikolaj Kovačič, posestnik v Odrancih Martin Horvat, poljedelec v Kuzini Janez Zrim, posestnik v Kosarevcih Ivan Bobić, delavec v Kobilju Jožef Požonec, učitelj v Križevih Ignac Hauptman, poljedelec v Mali Polani Jožef Hožjan, posestnika na Kamencu Ferdinand Pušenjak, Alojz Vogrinec in poljedelec v Krajini Jožef Horvat. Nekateri so odšli v začetku vojne na bojišče, drugi pa v Ameriko in vsi so krez sledi izginali.

Predavanje »Planina cvete«, s katerim nastopa v zadnjem časuš nas novinarski tovarš, g. Karlo Kocijančič, je bilo povod med občinstvom deležno navdušenega prijazanja. En sam glas je nastopil proti njemu, polemika, ki se je razvila nad tem, bo dobila svoj zaključek na ponovnem večeru.

v Ljubljani. Predavatelj pa se prav nič ne bojti nastopiti s svojim delom tudi pred ostalo slovensko občinstvo, ker ve, da ga bo imel na svoji strani prav tako kakor v Ljubljani, v Mariboru in v Celju, kjer je doslej predaval. Naslednje predavanje bo pod okriljem trbovješke podružnice Slovenskega planinskega društva v torek 26. t. m.

Ljubljitev živali! Slovensko društvo za varstvo živali v Ljubljani je te dni izdalo knjižico: »O varstvu živali. Knjižica vsebuje podatke o varstvu živali drugod ter razpravlja o ciljih Slovenskega društva za varstvo živali. Naroča se pri: Slovensko društvo za varstvo živali, Ljubljana 5. Lipiceva ulica 2.

Tudi Zagreb ima svojega Tarzana. Na Savski cesti v Zagrebu živi pod streljinske kolibe v eni izbi z levom Franjo Pahor. Menda pod vplivom romana in filmov o Tarzani se je po gozovih na Sljemenu izvezel za nekakšnega Tarzana in zdaj ima pri sebi leva, s katerim sta dobro prijatelji. Pahor je doma iz Istre in že v zgodnji mladosti ga je mikalo po svetu, da bi doživil pustolovscine, o kakršnih je čital v knjigah.

Nov grb. Včeraj je umrl po kratkem boleznu posestnik g. Jakob Zakotnik. Pogreb bo jučri ob 15. in hiši žalost, Košice-Drage 44, na pokopališču v Dravljah. Pokopniku blag spomin, žalujčim naše iskreno sozalje!

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno oblačno, ob času do časa bo rahlo deževalo. Včeraj je deževalo skoraj po vseh krajeh naše države. Največ padavin so imeli v Sarajevu in Dubrovniku. Najvišja temperatura je znašala v Kumboru 21, v Dubrovniku 19, v Sarajevu in Spulu 16, v Beogradu 15, v Zagrebu in Rabu 14, na Visu 13, v Ljubljani 10,5, v Mariboru 7,8. Daje je kazal barometer v Ljubljani 762,3, temperatura je znašala 7.

Zrve lastne neprevidnosti. 38-letni delavec France Novak, uslužben v Vidmarjevem kamnolomu v Ambrusu na Dolnjemškem, je včeraj razstreljeval skale. Ko so navrtili skalo, ki je vtaknil v luknjo dinamito patrono, ki pa dolgo ni eksplodirala. Novak je stopil bliže. Tedaj je pa počilo. Novaka so zadele drobci kamenja v obraz in mu izbilj levo oko. Razmasarili so ga tudi po životu ter mu poškodovali levo roko. Ponesrečenega so prevezli v ljubljansko bolnico.

Tri nesreče. Posestnikov sin Peter Zbašnik iz Dolnje vasi pri Ribnici je včeraj doma tesal hlad in se vsekaj v desno nogo. — Preddelavec v rudniku v Zagorju Peter Derganc je včeraj v rovo padel tako nesrečno, da si je zlomil levo roko. — V Gornjem gradu je padla doma po stopnicah posestnikova žena Mira Zagradničnik in si zlomila levo roko.

Celo ovén ga je radi skrat. Marija Tatolovič v Gržišni-Straču pri Daruvemu ima doma vedno nekaj vina za svojo družino. Zadnje čase je pa večkrat opazila, da je vino iz vrča, ki ga je navadno postavila na polico, nenehat izginil. Zaradi tega so se doma opetovano spričili, ker je gospodinja mislila, da ji sproti popijo vino domači. Nekega dne je pa spoznala, da se moti. Tatolovičeva ima vellkega ovna, ki je sumljivo dijal po vinu, obenem pa skakan v napadu mimočudo. Tako je postal jasno, da se ga je na nakresal. Navstavila mu je se enkrat vrč vina, ki ga je oven skrival popil. Kazen ni izostala. Ovna pisanca so zaklali in spekli na raznju.

Tragična smrt 95letne starke. Po lastni krivi je izgubila življenje 95letna Katarina Frančič, najstarejša kmetica v okolici Blejovara. Grela se je pri štedilniku, kjer je zadremala. Vnela se je v obliko in kmalu je bila vsa v plamenih. Domaci so ji sicer priskočili na pomoč, toda bila je že takoj oprečena, da je v silnih mučih izčuhnila.

Samomor zagrebškega gostilnigarja. Včeraj zjutraj se je ustrelil v Zagrebu hišni posestnik, trgovec in gostilničar Leonardo Kranjc, star 42 let. Naša ga je v mlaki krv in že martvega njegova žena. Kranjc je šel v smrt zaradi težke živčne bolezni.

Iz Ljubljane. —**Na Šmokve.** Na našem trgu in v specerijskih trgovinah so naprodaj smokve in vencih v zavirkah iz celofana. Prodaja v celofanu je v resnici higienična, saj gre blago skozi mnogo rok, in smokve v vencih ležijo pogosto tudi na odprtih prostorjih, kjer se nabira prah. Toda sadje v celofanu je zatoširinjeno, kakor da je luksus. Samo zaradi drugačnega pakiranja so smokve v celofanu zatoširjene po 3 din. kg, med tem ko so nezavite do dinarju. Kazalo bi celo prej uvesti višjo trošarino na nezavite smokve, da bi tako podpirali prodajo higienično pakiranega blaga. To želi kupovalci kakor prodajalci. Menda bi mestni trošarinski urad lahko spremenil predpis brez vseh komplikacij, da bi občina tudi ne trpela nobene škode.

—V Šentjakobskem gledališču****

bodo ponovili Gena Senetiča aktualno igro »Nezavaden človek« v soboto 23. in v nedeljo 24. t. m. ob 20.15. Igra je dosegla pri občini doseganje predstav v veliki uspeh. Občinstvo, ki je napolnilo dvorano, je igro sprejelo izredno toplo in je nekajkrat prišlo do opazilja.

Poslužite se malih oglasov

»Slov. Narodu« kdo so najcenejši!

VODNA SILA 45 DO 150 HP (z dovoljenjem za žago) prvo vrstno položaj ob glavnih cesti blizu Banje Luke, arondiran kompleks 3 ha, na kompleksu stoji milin, velika hiba s trgovino in gostilno na prometnem mestu. Priložnostna cena din 330.000. Prodaja: »Moj dom«, predsednik predstavnik nekretin, B. Tripalo, Banja Luka.

'TAPETNISTVO Habjan, Igrška ul. 16. vam napravi ali popravi staro nateganje.

ZA VSAKO PRILIKO najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri P. R. S. Petra cesta 14.

J Iz avtomobila ukrajeni riž. Trgovec R. B. je te dni kupil nekje na Notranjskem 100 kg finega riža, ki ga je z avtom hotel prepeljati domov, nekam v okolico. Spontoma se je ustavil v neki gostilni nad Vičem, kjer je delj časa poseljal. Ponoči pa je nekdo odpril vrata avtomobila in od-

nesel vrečo riža. Trgovec je tatvino privabil. Oškodovan je za 1350 din.

—Ij Vse kradejo.****

Na Jurčkovi poti so bile ukradene Josipu Kramarju 3 kokodi, vredne 100 din. — Ivana Učakar, stanujoča na Sv. Jernja cesti v Šiški, je privabilila, da ji je nekdo odpeljal ponoc iz hleva 300 din v vredno ročno voziček. — Na podstresje Terezije Goljar na Celovški cesti se je oni dan vtihtopal tat v odmesenih moških gozjarjem, ki jih je spravil tamki vojak. — Iz podstresja v Frankopanici ulici 24 pa je ukradel tat Francu Šikirju več perila in dve prevlekki za ostelje v skupni vrednosti 700 din.

—Ij O basutu Francu Schiffrju****

piše eden izmed nemških kritikov sledi: Franc Schiffrer je pevec velikega formata. Njegov tenor, profunden bas razvija posebno v nizjih legah sonorno polnost. Njegov material je nadvse dragocen, njegovo petje v vsakem oziru popolno umetnina. To je basist Schiffrer že nestekrat dozkal in z največjo vestnostjo se je pravil tudi na zopetni koncert, ki ga bo imel pred svojimi rojaki in semečani v petek dne 22. t. m. v veliki Filharmonični dvorani. Na klavirju bo spremil solista pianist dr. D. Švara. Na sporedni so samoprovajti domače in ruske literature ter velike operne arje: Wagnerja, Verdia, Bizetja in Eizeta. Na njegovem petkov koncertu se prav posebno opozarjam. Prodaja se vrši v knjigarni Glasbene Matice, kjer se dobri podrobni sporedi ter tekst pesmi in arje.

—Ij Prosilce za mestno bōžično obdaritev****

opozarja mestno poglavarstvo, da je vippovanje za božično obdaritev le še vključno do 25. t. m. v mladinskem oddelku mestnega socialno političnega urada na Ambroževem trgu št. 7. Pri tem opozarjam prosilce za predstavitev mest, mladinske oddelke iz Mahrove hiše na Krekovem trgu v postopje Mestnega pogrebne zavoda.

—Ij NA VSARKO MIZO LASKO PIVO****

—Ij V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani****

pri frančiškanskem mostu se sedaj nahaja optik in urar F. P. ZAJEC, torej ne

Zakaj se trgovci ne zavarujejo

Naša trgovina bi slonela na trdnejših temeljih, če bi imeli trgovci socialno zavarovanje — Zavlačevanje perečega vprašanja

Ljubljana, 20. novembra

Uvedba socialnega zavarovanja za trgovce bi koristila splošnosti in zato jo moramo tudi zagovarjati. Nedavno smo načeli to vprašanje, ker se je prav v teh časih najbolje izkazalo, da je tudi trgovce potreben socialne zaščite in da nezaščitenega trgovčevca eksistensa vpliva na poslabšanje splošnih gospodarskih in socialnih razmer. Upoštevamo je namreč treba, da so trgovci pri nas zelo številni, kar smo do kazali s posebnim poročilom o številu trgovskih obratov v dravski banovini. Uvedba socialnega zavarovanja bi pomnila zvišanje splošnega standarda prebivalstva, izpopolnitve mreže naših socialnih in ustanov ustvaritev novega znanstvenega vira kapitala, ki je tako potreben na našem kreditnem trgu. Vsa zgodovina priprav za uvedbo pokojninskega zavarovanja trgovcem nam kaže, da doslej ni bilo pravega razumevanja za rešitev tega tako pomembnega socialnega vprašanja, čeprav je bila zakonska osnova dana že pred devetimi leti; bilo je mnogo razpravljanja, a premalo odločnosti, kar je pri nas že skoraj v vseh primerih pravilo. Toda končno ni več nihče niti govoril o socialnem zavarovanju trgovcev, ker je bilo pač že vse povedano; zdaj se zdi, da je tako pomembna zadeva pozabljena. Venčan je na bilu povedano še vse: nihče ni mogel reči, da je socialno zavarovanje trgovcev nepotrebno. Prav tako pa nihče ne more trditi, da ni uvedba tega zavarovanja aktualna prav zdaj.

OBRTNI ZAKON GOVORI O ZAVAROVANJU TRGOVCEV

Obrtni zakon, ki je izšel 5. novembra 1931, govori o socialnem zavarovanju trgovcev in obrtnikov. Po predpisu tega zakona je bil trgovinski minister pooblaščen, da v sporazu z ministrom za socialno politiko predpiši najpozneje v dveh letih uredbo o organizaciji, načinu in pogojih zavarovanja članov prisilnih trgovskih in obrtnih združenj. Uredba v tem roku, do 1933, ni bila izdana. Ko so pozneje mnogi razpravljali o socialnem zavarovanju trgovcev in obrtnikov, so govorili vselej kot o dveh, ločenih zavarovanjih. Zdele se je, da bi trgovci in obrtniki ne mogli biti zavarovani skupaj, če, obrtniki bi ne mogli plačevati tako visokih prispevkov kakor trgovci. Tudi to je še vedno odprt vprašanje, saj se je pozneje izkazalo, da bi številni trgovci prav tako težko plačevali večje prispevke. Vsekakor bi bilo za zavarovalni zavod bolje, če bi imel čim več zavarovalnic, in za skupno zavarovanje bi bila tudi skupna, le ena uprava. O zavarovanju obrtnikov so razpravljali še večkrat kakor o trgovskem, in tudi brez posebnega uspeha. Obrtniki so odklonili načrt o centralnem zavarovanju za vso državo in se izrekli za ustanovitev samostojnega zavoda z delokrogom v banovini.

TUDI TRGOVCI RAZOČARANI NAD NAČRTI

Trgovci v načelu niso bili nasprotniki uvedbe zavarovanja, a mnogi med njimi so si obetali od njega mnogo več kakor se je pozneje izkazalo, da lahko dobe 1937 je bila v Beogradu seja gospodarskih zborov; na nji so ponovno razpravljali o uvedbi obveznega zavarovanja trgovcev. Na podlagi sklepa na seji so zborovice razposlale trgovskim združenjem okrožnico in obrazložile v nji, kakšno bi bilo zavarovanje za primer bolezni in zavarovanje za primer onemoglosti, starosti in smrti. Zbornice so se ozirale na zavarovalne račune strokovnjaka R. Matjašiča, ravnatelja SUZOR-ja. Trgovci so bili močno razočarani nad načrtom starostnega zavarovanja po teh računih in so ga odločno odklonili, češ rente bi bile skoraj 100 odstotki nujne kakor pri Pokojninskem zavodu za nameščence, čeprav bi bili prispevki približno prav tako visoki. Zato je nad polovico združenj odklonil uvedbo prisilnega starostnega zavarovanja. Prejšnja leta je slovensko trgovstvo soglasno zahtevalo uvedbo prisilnega zavarovanja, potem pa, ko so proučili obširno Matjašičeve razprave o trgovskem zavarovanju (Osiguranje trgovaca po zakonu o radnjama, Zgb. 1936), ni bilo več soglasnosti med združenji.

NOVI PREDLOGI

S tem pa seveda ni rečeno, da so se trgovci odpovedali svojemu zavarovanju, kar je najbolje pokazal kongres trgovcev iz vse države predlanskim v Ljubljani. Pa tudi pismena anketna (odgovori trgovskih združenj) na okrožnico Zbornice za TOI 1. 1937 je pokazala, da bi bilo treba zavarovanje, če ne popolno, bolezensko in pokojninsko, vsekakor uvesti v kakršnikoli. Neko združenje je tudi predlagalo uvedbo skupnega starostnega zavarovanja trgovcev in pomočnikov. Ta predlog

je utemeljevalo s tem, da bi trgovec, čim bi se osamosvojil, lahko nadaljeval zavarovanje. Predlog je še zdaj vreden razmišljanja, zlasti, ker so trgovski pomočniki ti dobili pokojninsko zavarovanje pri Pojkinskem zavodu za nameščence. Ali ne kazalo, da bi se trgovci začeli zavzemati za spremembo zakona o pokojninskem zavarovanju nameščencev v tem smislu, da bi se tudi oni lahko zavarovali pri PZ? Posliti je treba, da se bodo številni trgovski pomočniki, zavarovanci Pojkinskega zavoda, prej ali slej osamosvojili, a bodo izgubili ugodnost zavarovanja. To bi bilo za marsikaterega mlaudega trgovca veliko poslabšanje v socialnem pogledu, če dotelej trgovci ne bodo imeli še starostnega zavarovanja. Ce bo pa zavarovanje za trgovce uvedeno, n. pr. kot povsem samostojno, mnogi trgovski pomočniki ne bodo imeli koristi od zavarovanja pri PZ ter bodo morali začeti nove zavarovalno dobo pri drugi zavarovalnici.

NAJPREJ VSAJ POSMRTNINSKO ZAVAROVANJE

Na kongresu trgovcev v Ljubljani predlanskim je bilo z velikim odobravanjem zastopnikov trgovstva iz vse države sprejeti poročilo o socialnem zavarovanju. V tem poročilu je bilo predlagano naj bi najprej uvedli posmrtninsko zavarovanje. Vsak član trgovskega združenja bi naj plačal po smrti svojega tovariša prispevek v višini svoje letne doklade za izplačevanje posmrtnin. Del tako zbrane vseote bi našli v posebnem skladu. S sredstvi tega sklepa bi krili primanjkljaj, ki bi prepustila banovini v sporazumu z gospodarskimi organizacijami.

gle več redno prispevati za zavarovanje. Zavarovanje bi bilo obvezno. Nosilec zavarovanja bi bil obvezna združenja trgovcev. S tem zavarovanjem bi bile vsaj nekoliko socialno zaščitene trgovske družine, ki so v nevarnosti, da izgube svojega rednika. Pomen tega zavarovanja je še tem večji, kajti starostno zavarovanje, če tudi takoj uvedeno, ne more pomagati starejšim trgovcem, saj je treba zanj plačevati dolga desetletja.

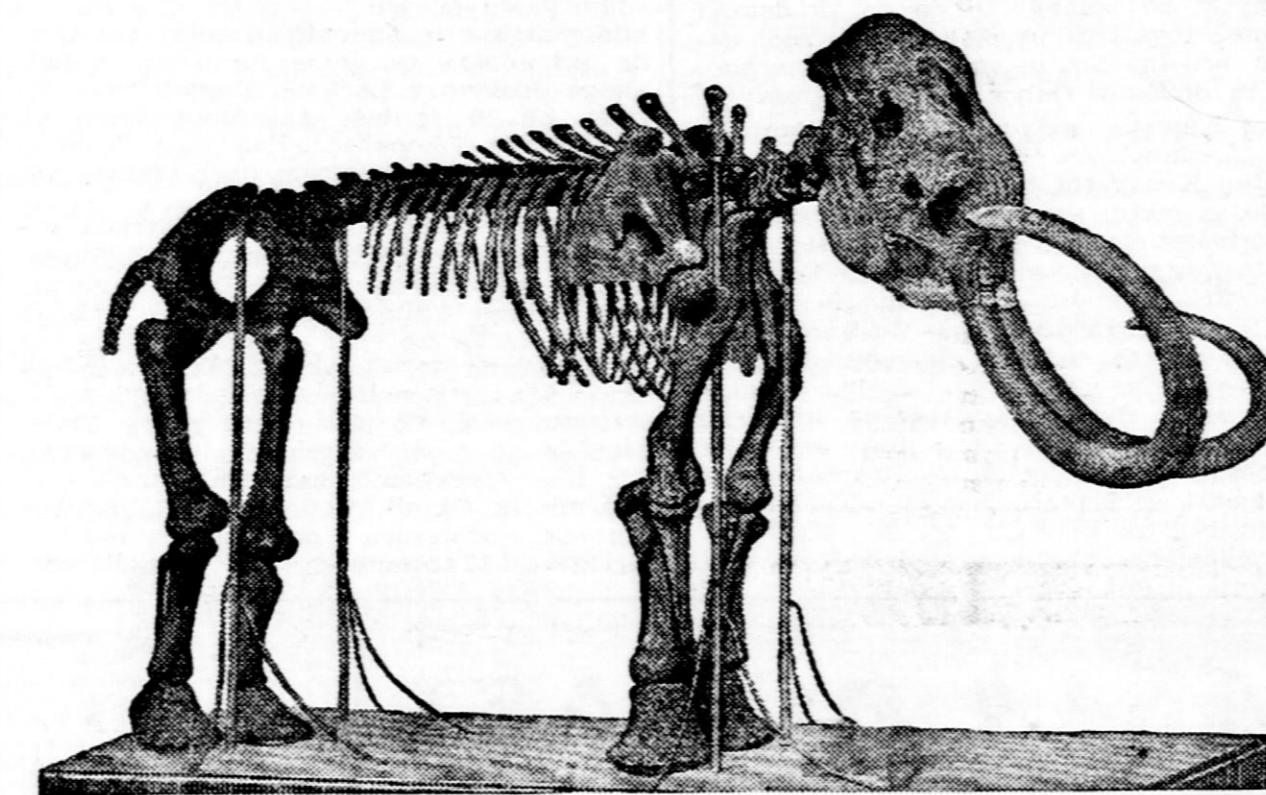
ALI BI TRGOVCI GLASOVALI ZA UVEDBO ZAVAROVANJA

Obrtni zakon določa, da je mogoče s posebno uredbo uvesti prisilno socialno zavarovanje za trgovce, če se ranjajo izjavijo večina (nad polovico) trgovskih združenj. Anketa Zbornice za TOI je pokazala, da bi se glasovalo dovolj trgovcev za uvedbo prisilnega starostnega zavarovanja, zlasti, če bi prišlo s poštvo za glasovanje tudi stroke s številnimi revnimi člani — brajevcji, sejmarji itd. — saj bi marsikdo ne zmogel sorazmerno visokih prispevkov (po 200 din na mesec).

Ne vemo, iz kakšnih razlogov ni prišlo do uvedbe posmrtninskega zavarovanja. Morda so trgovci upali, da bodo na pristojnih vendar kmalu rešili vprašanje njihovega socialnega zavarovanja, ki čemur se jih trgovske organizacije pogosto izpodbjale. Slovensko trgovstvo je zavzemalo ves čas stališče, naj minister izda okvirno uredbo o zavarovanju za vso državo, podrobna organizacija samostojnega decentralističnega zavarovanja pa naj bi prepuščena banovini v sporazumu z gospodarskimi organizacijami.

Prvi mamut v Sibiriji

Njegovo okostje krasí zdaj muzej v Leningradu

Ze leta 1799 je opazil poglavar Tunguzov, živečih v južnovežnji Sibiriji in Primorju, Šumahov po imenu, da nekaj molj iz ledu. Ker je pa gledal od daleč, ni mogel spoznati določnega predmeta. Sele ko je tretjič prišel k izlivu Lene leta 1801, je ugotovil, da je to mamut. Ležal je na ledu. Ena stran je bila gola. Poglavar Tunguzov je sporočil to svoji družini, ki pa ni bila vesela, ker je v svojem praznovanjtu verjela, da prinaša taka najdba samo nesco.

In res je prinesel mamut nesrečo, kajti Šumahov je zbolel in dve leti ni več videl mamuta. Sele leta 1804 se je zopet napotil k izlivu reke Lene, kjer je ležal mamut na produ. Ledu ni bilo tam več. Šumahov mu je izdrž okla, na katera je dobil 50 rublov. Tunguzi so kmrlj z mamutovim mesom svoje pse. Smrd gnijočega mesa je privabljal volkove in druge divje zveri. Zato je našel botanik Adams samo mamutovo kostjo, kateremu je manjka tudi ena prednja noga. Kosti so bile še povezane z mišicami. Lobanje se je še držalo nekoč v tudi deluh. Lobičje se je še našel Adams na glavi. Stran, na kateri je mamut ležal, je bila ohranjena bolje, zlasti gosta dlaka.

Adams je odrezal kočo in jo vzel s seboj. Bila je tako velika, da jo je moral vleči deset mož. Izmed dlak, raztresenih po snegu, so merile nekatere 7 cm. Mamut je torej moral imeti na vratu dolgo grivo.

Okostnjak tega mamuta krasí zdaj leningrajski muzej. Okla so morali vzeti od drugega mamuta. To je bilo lahko, kajti poznajejo se našli zlasti na Ljubljanskih oto-

kih blizu ustja rek Lene in Indigirke zelo pogoste ostanke mamutov, toda nobenega okostnjaka niso plačali tako dobro, kakor okostnjak prvega mamuta iz leta 1806, za katerega je dal car Aleksander 8000 rublov. Okla mamutov pa so plačevali vedno dobro. Sibirski slonovina, kakor se ta imenujejo, gre se sedaj zelo dobro v denar. Adams je našel okostje mamuta na obali Ledenega morja blizu otoka Tumatsk ob izlivu reke Lene.

Jezikov na svetu vedno manj

Svetovne statistike se pečajo tudi s številom živih jezikov na svetu. Podatki, ki so jih zbrali statistiki, se pa močno razlikujejo. Učenjaki namreč še niso edini v tem, kaj naj smatramo za jezik in kaj za narečje. Živilske jezike je na svetu zdaj od 1500 do 3000. Vidimo torej, da se učenja v svojih definicijah jezika in narečja res močno nasprotujejo.

Neka ameriška statistika, ki bi hotela biti zanesljiva, navaja 2796 jezikov. Izmed 860 najvažnejših jezikov jih odpade na Evropo 48, na Azijo 153, na Afriko 118, na Ameriko 424 in na Oceanijo 117. Statistiki so ugotovili, da stevilo jezikov na svetu nazaduje, ker mnogi primitivnejši narodi opisujejo svoje jezike in začenjamajo govoriti v tem ali onem svetovnem jeziku. Angliški jezikoslov Williamso, ki proučuje jezike primitivnih narodov, odnosno plemen, trdi, da izginejo z vsakim letom po-

prazni, slabovrazviteti krčmi h krčmarju, ki je stal za točilno mizo in pomival posodo.

— Zdaj sva sama, — je dejal tiho, — zdaj najnike ne moti in vi lahko mirno končate svoje povedovanje.

Bellorini ga je naglo pogledal, kakor da je nastala pri njeni nepridržkovani izprememba. Na njegovem obrazu so bili sledovi zbeganoosti in Townsend je opozoril da se mu roka trese.

— Ne morem, gospod, — ne upam si, — je spravil z največjim trudom iz sebe.

— Kaj se je pa zgodilo? — je vprašal detektiv ozljelen. — Saj sem vam plačal...

Krčmar je potegnil z žepa nekaj bankovcev.

— Evo, evo, vzemite svoj denar, — in z drhtecimi rokami je štel bankovce.

Townsend ga je zgrabil za roko.

— Stojte! Ali veste, kdo sem jaz?

— Da, da... Krčmar je zašepetal: vi ste znani detektiv Townsend...

— Od kod veste to?

Bellorini je zastopal.

— Tega vam ne morem, tega vam ne smem povediti.

— Dobro, — je dejal Townsend odločno, — kar obdržite to zase, samo povejte mi, kaj vas je naenkrat tako izpremenilo?

Bilo je, kar da Bellorini nekaj časa raznisi, potem je pa zamahnil Townsendu z roko v znak, naj mu sledi. Odšla sta iz krčme in krenila ob steni.

vprečno trije eksotični jeziki, ki bodo v doglednem času povsem izginili.

Stekleni venci

Ena izmed posebnosti, ki presenetijo turista v severoitalijanskih in južnofrancoskih krajih, so stekleni venci na grobovih. To pa niso morda iz stekla vlti venci, temveč izdelani iz pestrih steklenih kamendkov, kakršni se rabijo za okrasne ročne torbie, pasov itd. Ta okras grobov v solnici Italij in Francije tem posejši, ker je tam povsed dočno krasnih rož, ki gojo duhete rože tudi na celih njihovih izdelovanju parfuma. Od koder so vse navada krasiti grobove s steklenimi venci? Na to vprašanje nam odgovore sloveč muranske steklarne oliči Benetek. Te steklene izdelujejo pisane steklene biserke, ki jim pravijo rocales

in izvajajo jih tudi v sosedine države zlasti v Francijo.

Iz barvastega stekla potegnejo najprej tenke cevke, ki jih razsekajo na drobne koščke. Ti se pa v segretih s peškom napolnjeni bobnih opilijo in postanejo okrogli. Potem biserke nabero na žice in jih posljejo v predajo. V Italiji in Franciji je to cela domača obrt. V Franciji porabijo za izdelavo steklenih vencov vsake mesec 12 do 14 wagonov biserčarov. Samo v Marsella jih porabijo 2 do 4 vase. Za načrte vence se rabijo večinoma temne barve in sicer vijoličasta, modra in zelenata, ki se nekako pozive z belo. Steklene biserke iste vrste izdelujejo tudi na Češkem, toda ti ne morejo tekmovali z italijanskimi izdelki. Pač pa gredo daleč po svetu steklene češke korale kot okras oblek, pasov, in ročnih torbic.

Prevoz potnikov iz Zaloga in D. M. v Polju Ponovno opozorilo železniški upravi na neznosne razmere

Zalog, 19. novembra

Članek, v katerem nekdo opisuje neznosne, za katero železniško upravo nič kaj lakave razmere na tolikanj frekventeri postaji D. M. v Polju, ki ga je objavilo »Jutro« 14. t. m., je naletel povsed v načini, ki da železnični toliko streljivo dnevni potnikov, kakor nobena druga podježelska občina v območju ljubljanske železniške direkcije, na splošno odobravljajo. Da je treba železniško upravo na takih razmerah opozarjati, pove pa še več kot je povsed preobzirni pisek članka,

jo moramo ponovno z vsem poudarkom opozoriti na njen dolžnost. Odpomoč način nedopustnemu prevozu potnikov ni težka in več možnosti je danih. Prikljite k vlaku vsaj še tri vagona, pa jih v Zalogu odklopite. Samo minutno časa vas bo to stalo. Zjutraj pa prikljope te tri vagona z osebnemu vlaku P 614, pa bo tudi prevoz potnikov iz Zaloga in D. M. v Polju v Ljubljano znotrajšnji, bolj človeški. Ali pa uvedite zopet rezervni vlak Ljubljana-Zalog in obratno z odhodom iz Ljubljane ob 18. V resnicu, nujno je treba ukreniti nekaj, da bo ta nedostek spet odpravljen in ublažen še tisti, ki katerem smo izvedeli iz »Slov. Naroda«, namreč, da so činitelji ljubljanske železniške direkcije svetovali, naj se zvišajo železniške tarife, da bo promet manjši.

Zaradi takih in podobnih razmer pričebnem v blagovnem železniškem prometu pa pri ukinjevanju osebnih vlakov so potniki in dobavitelji vzelki sporočilo »Slov. Naroda« z dne 13. t. m., da je železniška direkcija izboljšala svojo statistično službo, z močanimi obutki na znanje. Kaj kriсти se tako točna in cenena statistika o osebnem in blagovnem prometu, če je ne proučujejo in če se z njimi dograji in izselki ne koristi javnemu prometu, če ga ne izboljšajo in pospešujejo. Taka statistika je sama sebi namen in je skoda vsake pare, ki se potroši zanjo.

Rod drvarjev, hlapcev in dekel dorača

„Noben otrok ne sme biti lačen!“ — Geslo, ki naj upošteva revno pohorsko mladino

Maribor, 19. novembra
Večini naših ljudi je Pohorje znano le s tujkoprometnimi vidikov in po obilnih lesin industriji. Tako poznavanje je tesno povezano z domnevo, da omenjena gospodarska vira ustvarja prebivalstvu blagostanje, ki ga ne morejo omajati niti sedanje težke prilike. Prava podoba pa je drugačna. Že v stabilnejših razmerah so pogosto s pohorskih krajev prihajali glasovi o revščini in pomanjkanju, ki zajame na zimo tudi idilični pohorski svet. Začudenje za tako trditev je odveč. Kdor pozna socialno strukturo Slovenskih goric, Prekmurja, posebno pa še Haloz, bo prav lahko potegnil paralelo s prilikami na Pohorju. Tudi pohorski svet je razdeljen med veleposestnike, ki imajo največ zemlje in gozdov, med kmete in najemnike. Tem se pa še pridružuje množica brezdomcev, ki gostajo po pohorskih kočurah, naši kmečki proletariati, ki ga ne manjka nikjer. So tudi ljudje, odvisni iz dneva v dan le od priložnostnega zasluga in ki so od mestnega proletariata še na slabšem, ker so brez zaščite. Ljudem brez zemlje in gozdov se pridružujejo v zadnjih letih tudi manjši posestniki, ki so v letih prejšnjih stisk trebili svoje koštate gozdove, ki bodo donosi zopet šele za prihodnji rod. Povečalo se je število onih, ki jim pohorski svet ne more nuditi ničesar, razen dne in še to le za grizljaj od rok do ust. Zdaj na zimo ugasnje mnogi viri zasluga in za pohorski kajžarje nastopijo hudi časi. Dvakrat hudi letos, ko je povsod velika stiska za živež, pa še letina nilač kaj prida. Trda bo letos predla ljudem za živež, kaj šele, ko morajo tudi revezli misli na dragi obliko in obutev. Strahoma pričakujejo ljudje zime in njenih nevščnosti.

Po pohorskih kajžah in kmetijah dorača nov rod. Pohorski malo človek ne pozna nikaškega »numerus clausus« in otroci vznikajo ko gobre po dežju. Zdrav rod bi bil to, trd ka pohorski granit in s trdno vero v bodočnost — to bi le imel dovolj kruha. Tega pa primanjkuje in le redke so koče, kjer bi bil kruh skozi vse leto na mizi. Posedno zdaj ne, ko družinski skrbniki naj-

večkrat ne zaslužijo niti za kruh, kaj šele za druge nujne potrebe. Otrok pohorskega malega človeka, ki je rod kajžarjev, drvarjev, hlapcev in dekel, pa dorača. Njegove oči zdrog pred seboj temne pohorske goščave, sinje nebo nad njimi. Mestni otrok njegove starosti bi razmislil o čudežnih bajkah gozdom, pohorski sovračnik pa filozofira o kruhu. Da, gozd, ob njem so vse misli povezane z realnim življenjem, ki pa je trdo, za nežno otroško dušo še pretredo. Vsičuje se misel: bog ve, če bo takšen otrok imel sploh kdaj razumevanje, da kaj drugačko le za borbo za kruh. Številna družina ne prima sreče in blagoslova, vsaj otrokom ne, ki jim je že zgodaj odmerjen gremki delez dedičnine: proč od doma. Otroci morajo služiti! Komaj desetletni otrok, pa še mora v potu svojega obraza sluziti vskakovanju kruha. Opravljati mora bogatješkim posestnikom hlapčevska dela. Od ranega jutra do trde teme, vmes pa še opraviti dolgo in naporno pot v Šolo, Šola je zanje roštev, saj tu najdejo odpoteček in trohico otroškega razvedrila. Kako dačet so ti revki od svojih srečnejših sovračnikov, ki prav v teh letih užijejo največ prostosti in otroškega veselja. V letih, ko so morali uživati največ dobre in premišljene vzgoje, so že priprušeni samim sebi in vsem trdotam življenja, s katerimi se srečavajo. Duhovno in telesno rast teh malih hlapcev in dekel, ki so pogosto izpostavljeni brezobzirnemu izkorisčanju, pažejo epideziji garjavosti in skorbuta. Mestnemu ljubitelju našega lepege Pohorja, ki bi se mazilke odkrila prava podoba revščine in zapuščenosti ubogih otrok in mu ganila sreco.

Vse to smo napisali v nameri, da opozorimo naše socialne ustanove, humanitarna društva, pa tudi oblasti, da so zimske potrebe potrebitni tudi pohorski otroci, posebno oni iz kajžarskih družin. »Noben otrok ne sme biti lačen!« je geslo, ki naj upošteva tudi pohorski mladini. Akcijo med domaćim prebivalstvom za nabiranje darov ne bodo prinesle pritakovanega uspeha. Zato naj bi posegle vmes občine, ki bi s posebnimi dajatvami veleposestnikov pohorskih gozdov pomagale pri organizaciji soških kuhih. Gleda tebi piropnili, da so posebno za pohorske šole ved kot potrebno. Pohorski šolski okoliši so razseni in prihajajo otroci v Šolo po več ur daleč v snegu, mrazu in metežih. Prav tem premrzlenim in lažnim želodčkom je potrebna topla hrana. Seveda pa bo treba zdaj na zimo otroke najprej primerno obleči in obutvi, da bodo sploh mogli v Šolo. Že zdaj, ko še ni najhujše, mnogi zaradi mraza ostajajo doma. Svoječasno smo že pisali o načrtu zbiranja stare oblike in obutev za siromašno deco, ki se ponekod že vrši. Da ne pa bi še opozorili, da so vse pomoči potrebni tudi pohorski otroci. — ob—

poseleno v usnjarski stroki. Pomanjkanje usnja je povzročilo tudi silno podražitev čevljev in usnjnih izdelkov. Par moških čevljev srednje kakovosti stane okoli 400 din, podiplati pa 80 din. (Del. polit.)

— **Društvene novice.** Na občnem zboru društva »Šola in dom«, ki je pričal o marljivem prizadevanju društvenih funkcionarjev za ustancitev tešnejših stikov med šolo in domom je bil po večini izvoljen sedanji odbor, ki mu nadeluje zaslužni predsednik g. F. Skaza. V okviru občnega zборa je bilo tudi izredno poučno in globoko zajeto predavanje prof. S. Sile o problemu sovzgo ali koedukacije dečkov in dečki na srednjih Šolah. Njegova izjavitev so sprejeli navzoči starši z velikim odobrenjem. Prav tako so navdušeno odobravali tehtne besede bivšega prospektiva inšpektorja L. Poljanca, ki je do dal nekaj koristnih misli k splošno aktualni vojnogni problematiki. Razvila se je zanimiva debata, ki je sprožila mnogo važnih pobud.

— **Ljudska univerza v Mariboru.** V petek 22. nov. literarni večer. Pisatelj in režiser I. Juhanskih Narodnega gledališča g. dr. Bratko Kreft bo čital iz svojih del in sicer poleg odionika iz »Večke punarije« kratke eseje o gledališču, ki je ima spravljen denar. Nato je vzel 800 din in izginil. V noči na 18. oktober sta ob obdolženca položila čez most v Krški vasi 12 tramov in s tem ogrozila varnost prometa ter povzročila nevarnost za življenje in zdravje ljudi. Franc Z. je v začetku meseca septembra ukral Jožefi Krajinčevi v Krški vasi 6 vrbovih in 1 jelenovo drevo, 11. oktobra pa je izvabil Terezij Lovšetovi v Krški vasi 70 din pod lažno pretveto, da ga posilja Terezija Blažičeva, pri kateri je služil za hlapca, po najemnino za njivo. Albin O. je bil obsojen na 18 mesev, Franc Z. pa na 19. mesecev robije.

Takim početjem bo treba ne samo v mestu, temveč tudi v okolici napraviti konč. — **V Stražunu je polno vode.** Stražunski kotline, o kateri veda starci očanci pripovedovali pravljico o izginulem mestu, ki ga je poplavilo jezero slično pravljiči o Vrbskem jezeru, se sedaj zoper polni z vodo, ki je zadnja leta skoraj popolnoma izginila. Drsalcem se obeta obilo zavabave.

— **Naše ceste.** Nekatera naše ceste so nujno potrebne, da jih posipajo z gramom. Gramoznicu je v bližini in ni nobenega razloga, da bi morale naše ceste sličiti vaškim cestam.

Iz Celja

— **c Dva 17letna fanti sta izvršila roverski napad.** Pred petčlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju sta se zagovarjala v torek Albin O. in Franc Z., 17letna delavec iz Krške vasi pri Catežu. Oba sta se v noči na 14. oktober spazili v stanovanje 88letne posestnice Terezije Blažičeve v Krški vasi. O. je napadel speco Blažičeve in jo davil, dokler mu ni povedala, kje ima spravljen denar. Nato je vzel 800 din in izginil. V noči na 18. oktober sta ob obdolženca položila čez most v Krški vasi 12 tramov in s tem ogrozila varnost prometa ter povzročila nevarnost za življenje in zdravje ljudi. Franc Z. je v začetku meseca septembra ukral Jožefi Krajinčevi v Krški vasi 6 vrbovih in 1 jelenovo drevo, 11. oktobra pa je izvabil Terezij Lovšetovi v Krški vasi 70 din pod lažno pretveto, da ga posilja Terezija Blažičeva, pri kateri je služil za hlapca, po najemnino za njivo. Albin O. je bil obsojen na 18 mesev, Franc Z. pa na 19. mesecev robije.

— **Ljudska univerza v Mariboru.** V petek 22. nov. literarni večer. Pisatelj in režiser I. Juhanskih Narodnega gledališča g. dr. Bratko Kreft bo čital iz svojih del in sicer poleg odionika iz »Večke punarije« kratke eseje o gledališču, ki je ima spravljen denar. Nato je vzel 800 din in izginil. V noči na 18. oktober sta ob obdolženca položila čez most v Krški vasi 12 tramov in s tem ogrozila varnost prometa ter povzročila nevarnost za življenje in zdravje ljudi. Franc Z. je v začetku meseca septembra ukral Jožefi Krajinčevi v Krški vasi 6 vrbovih in 1 jelenovo drevo, 11. oktobra pa je izvabil Terezij Lovšetovi v Krški vasi 70 din pod lažno pretveto, da ga posilja Terezija Blažičeva, pri kateri je služil za hlapca, po najemnino za njivo. Albin O. je bil obsojen na 18 mesev, Franc Z. pa na 19. mesecev robije.

— **c Tatinski pošli.** Te je prisel v ne-

ko trgovino s krznom v Celju brezposelnim iznajmnikom Peter Čokla iz Zagreba in si začel izbirati boljše krzno. Lastnika trgovine pa je kmalu spoznal, da je to oni človek, ki ji je bil lan v trgovini ukral. Del večjo vsto denarja. Prijavila ga je takoj policija, ki ga je aretrirala. Čokla, ki je bil zaradi tatavine že 37krat kaznovan, je hotel očvidno tudi v omenjeni trgovini s krznom izvršiti tatvino, ker ni imel pri sebi niti dinarja. Kazne, da je Čokla izvršil v zadnjem času v Celju tudi ved tatvin v stanovanjih. V nedeljo je 20letni brezposelnim delavec Oton M. iz Pilštajna popival po Celju s 17letnim Rudolfom S. iz Trbovelja. Ko se je Rudolf opipjal, mu je Oton ukral plašč in 400 din gotovine ter pobegnil. Policija je Otona M. kmalu izselila. Pri njem so našli samo še 200 din, plašč pa je bil že zastavil v neki gostilni. Plašč so vrnili lastniku, Petra Čokla in Otona M. so izročili sodišču.

— **c V celjski bolnični je umrla v torek 16letna Vera Moserjeva, hčerkka vdove po rudniškemu čuvanje v Laškem. Pokojna je bila marljivo in simpatično dekle ter agilna pripadnica ženskega naravnega Sokolskega društva v Laškem. Pogreb bo v četrtek ob 16. iz hiše žalosti v Laškem na tamkajšnje pokopališče. Pokojni bodi ohrazeni nad početjem nekega gonjača, ki ni ravnal najlepše z onemoglim živinčetom.**

Noben otrok ne sme biti lačen!

Na Teznu in v Pobrežju bodo ustanovljene Šolske kuhih — Božične letos ne bo

Tezno, 19. novembra
Izredno težke prilike, v katerih živi letos naše delavstvo, so dale pobočje za ustanovitev šolskih kuhih tudi v krajih, kjer doslej ni bilo potrebe in se je revna dežja. Zdrav rod bi bil to, trd ka pohorski granit in s trdno vero v bodočnost — to bi le imel dovolj kruha. Tega pa primanjkuje in le redke so koče, kjer bi bil kruh skozi vse leto na mizi. Posedno zdaj ne, ko družinski skrbniki naj-

zadeva zbrati potrebna sredstva za vzdrževanje šolskih kuhih. Prošnja za podporo se poleg občine, katerim se takrat naplatala ne priznavajo, a oškodoval je tudi dočelo tvrdko samo, ki takih inkas ni sprejela.

Ce pride tak primer prevare na dan, je lotični sicer kaznovan, toda od tega prizadeti navadno nimajo nič drugega kakor pota na sodišče in strali pred maščevaljostjo. — Tak primer so izsledili orozniki in Sv. Trojici v Slovenskih goricah. Prijeti so pri Sv. Antonu moži, ki potuje tudi drugod po Sloveniji z raznimi zastopstvi. Med njimi je bila tudi tvrdka J. Legat, trgovina s pisalnimi stroji, aparati, trakovi itd. Tu je dobival po 10% provizije od sklenjenih kupcev. Tvrda pa mu je že prejšnji mesec nadaljnje zastopstvo preščala, toda on se za ta preklic ni zmenil. Nadaljnje sprejemanje naročil mu olajšuje že veljavno zastopstvo druge tvrdke. K temu primeru se še povrnemo po končani preiskavi.

Pozor pred agenti brez zadostnih legitimacij Tudi na trgovske agente je treba zdaj zelo paziti

Maribor, 20. novembra.
Ze pred izdajo novejših uredov obstoječih predpis glede trgovskih potnikov (agentov) se v sedanjem času ostreje kakor dotlej izvajajo tudi po sicer še tako odstojalo, da se je tak agent izkazal z naročilno knjižico tvrdke, za katero potuje in ga vsaj stranke niso dalje izpravljale se po drugih izkaznicah. Primer pa, o katerem poročajo iz Slovenskih goric, dokazuje, da ne zadostuje naročilnica tvrdke, njeni vzorci itd. ter da je treba še posebne previdnosti pri tistih zastopnikih, ki ob enem z naročilom sprejemajo tudi denar (naplačila) od naročnikov. Zgodji se namreč lahko, da je bilo tako zastopstvo iz katerega koli vzroka po dotični tvrdki med tem že preklicano, a v primeru, ko je to kazalo in služilo še v nadaljnjo korist zastopnika, je preko takega širši javnosti navadno neznanega preklica se nadalje izrabljaj, odnosno že zlorabljal svoje prejšnje zastopstvo. S tem, da je mož sprejemati

denar, ki bi ga ne smel, je oškodoval v prvi vrsti stranke, katerim se takrat naplatala ne priznavajo, a oškodoval je tudi dočelo tvrdko samo, ki takih inkas ni sprejela.

Ce pride tak primer prevare na dan, je lotični sicer kaznovan, toda od tega prizadeti navadno nimajo nič drugega kakor pota na sodišče in strali pred maščevaljostjo. — Tak primer so izsledili orozniki in Sv. Trojici v Slovenskih goricah. Prijeti so pri Sv. Antonu moži, ki potuje tudi drugod po Sloveniji z raznimi zastopstvi. Med njimi je bila tudi tvrdka J. Legat, trgovina s pisalnimi stroji, aparati, trakovi itd. Tu je dobival po 10% provizije od sklenjenih kupcev. Tvrda pa mu je že prejšnji mesec nadaljnje zastopstvo preščala, toda on se za ta preklic ni zmenil. Nadaljnje sprejemanje naročil mu olajšuje že veljavno zastopstvo druge tvrdke. K temu primeru se še povrnemo po končani preiskavi.

Mariborske in okoliške novice

— Sportne novice. Na podlagi nedeljskih izbirnih tekem, ki so se vrstile v sokolski dvorani, je bila sestavljena slovenska boksarska reprezentanca, ki bo dne 2. decembra t. l. v Zagrebu nastopila proti hrvatski boksarski reprezentanci. Slovenci bodo nastopili s sledenimi boksarji: muhi: Čerin (ISSK Maribor), perolatka kategorija: Megič (ISSK Maribor), lahka: Senekovič (ISSK Maribor), veler: Majnik (Bratstvo), srednja: Mitrovič (Bratstvo) in strukelj (ISSK Maribor), težka: Baloh (Bratstvo), Mariborski nogometni ekipi, bo v nedeljo 24. novembra s pričetkom ob 14.15 na stadionu ob Tržaški cesti. Svoje moči bosta pomerila v obratnih tekmi ISSK Maribor in SK Železničar. Tudi to za lokalni prestiž važno tekmo bo sodil zagrebski sodnik.

— Nov grob. Preminil je obratovodja pri tukajšnji tvornici Doctor & drug Vlastimir Vane, stanujoč v Frankopanovi ulici 45. Vremenu moži ohranimo trajen spomin, žalujoci svojemu naše globoko sožalje.

— Iz Studenčev. Jutri v četrtek, 21. m. bo predaval v studenški Ljubljanski univerzi prof. Stanko Modic o bombazu in domaći tekstilni industriji. Pričetek, kakor navadno, ob 19.

— Nove lekarneške službe imata tekoči teden Maverjeva lekarne pri Zamorcu v Gospodski ulici 12, tel. 28-12, ter Vaupotova lekarne pri Angelu varuhu na Alekšandrovici cesti 33, tel. 22-13.

— Razne vesti. V mariborski bolnici je podlegel poškodbam 28letni kmečki dñmar Peter Slatinek, ki mu je, kakor smo že počelo, neki napadalec z nožem razparal trebuš. 55letna zasebnica Ivana Stiblerjeva, stanujoča v Kolodvorski ulici 3, je prišla zvečer na obisk k trgovcu Otonu Čreplju, ki je v Zrinskih trgu 6. Nenadoma je Stiblerjevi postalo slab in se je zgrudila na tla. Poklicani zdravnik je ugotovil, da

je umrla na posledicah srčne kapi. Na križišču Strossmajerje in Gregoričeve ulice je neki tovorni avto zavozil v kodič Jurija Ozvatiča iz Vrste ulice 17. Pri karambolu se je razobil oje voza, razen tega je bil konj precej poškoden. — Skladisnik Ludvik Kosut iz Marmontove ulice je neznamen zlikovci ukral s koleso avtomobila, v kateri je bila oblike in razne knjige. V stanovanje tekstilnega teknika Josipa Rajsterja v Štritarjevi ulici 7 se je vtrholil tudi, ki je odpeljal 1500 din vredno kolo znamke »Steyler« z evid. Številko 2-19181 ter razne oblike in perilo v skupno vrednosti okoli 2000 din. Na Tržaški cesti je neki voznik podrl čevljarskega pomočnika Matijo Vrečiča iz Studenčev, ki so ga odpremlj v tukajšn